

בש"פ 4583/24 - מדינת ישראל נ' יניב זגורו

בבית המשפט העליון
בש"פ 4583/24

כבוד השופט י' כשר

לפני:

המבקשת:
מדינת ישראל
נ ג ז

- המשיבים:
1. יניב זגורו
2. אהרון איטל
3. משה רובין
4. עמיר בן שימול

בקשה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים
לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכוות
אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ח' בתמוז התשפ"ד (14.7.2024)

בשם המבקשת:

בשם המשיבים 1-2: עו"ד אביגדור פלדמן

בשם המשיב 3: עו"ד רועי אטיאס

בשם המשיב 4: עו"ד חיים אוחנה

החלטה

לפני בקשה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכוות
אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), למשך 150 ימים. זהה הבקשה השבע-
עשרה בעניינים של המבקשים 1-2, והבקשה החמש-עשרה של המבקשים 3-4.

1. הרקע הנדרש לעניין דנן נסקרו בהרחבה במספר החלטות שניתנו בבית משפט זה (ראו, למשל: בש"פ 385/24 מדינת ישראל נ' זgori (5.3.2024); בש"פ 6139/23 מדינת ישראל נ' זgori (11.9.2023) (להלן: בש"פ 6139/23); בש"פ 2308/23 מדינת ישראל נ' זgori (20.4.2023); בש"פ 5172/21 מדינת ישראל נ' זgori (4.8.2021); ובמיוחד ראו: בש"פ 1345/21 מדינת ישראל נ' זgori (16.3.2021)). לפיכך, אעומוד להלן על הדברים הרלוונטיים לעניינו, בתמצית בלבד.

2. נגד המשייבים הוגש שני כתבי אישום אשר הדיון בהם אוחד בהחלטת בית המשפט מיום 15.8.2018. כתב האישום הראשון הוגש נגד המשייבים 1-2 (לצד נאים נוספים), ביום 18.12.2017; וככתב האישום השני הוגש נגד כל המשייבים בדנן, ביום 12.7.2018 (להלן, יחד: כתב האישום המאוחד). בתמצית שבתמצית, כתב האישום המאוחד, אשר במקומו עומדים שבעה-עשר אישומים, מגולל סיפור מעשה סבור שענינו בשלושה מעשי רצח: שני מעשי רצח של עדי מאשימה אשר מסרו עדויות כנגד המשיב 1 וכן נגד אחיו של המשיב 1, ומעשה רצח של גירושתו של אחד מעדי המאשימה הנ"ל, אשר תמכה בהחלטתו למסור את העדות המפלילה שמסר. לצד זאת, מואשמים המשייבים, בכתב האישום המאוחד, במספר עבירות של ניסיון רצח, וכן בעבירות נלוות כגון עבירות נשק, שיבוש מהלכי משפט, הדחה בחקירה ועוד.

יוער, וגם זאת בתמצית שבתמצית, כי חלקם של כל אחד מהמשייבים בעבירות נשוא כתב האישום המאוחד הינו שונה: המשיב 1 מואשם בכל שלושת מעשי הרצח כמו שיזם אותם ואשר המשייבים האחרים הם עשו בדברים; המשיב 2 מואשם בביצוע שניים ממעשי הרצח; ואילו המשייבים 3-4 מואשמים בביצוע מעשה הרצח השלישי.

3. לצד הגשת כתבי האישום הוגש בקשות למעצרם של המשייבים עד לתום ההליכים כנגדם, שהתקבלו בהסכמה של המשייבים. לאחר שחלפו תשעה חודשים מתחילה היליך, האיריך ביט משפט זה, מפעם לפעם, את מעצרם של המשייבים ב-90 ימים, ולאחר מכן ב-150 ימים בכל פעם. יצוין כי חלק ניכר מהארכות המעצר הנ"ל נעשו בהסכמה המשייבים. כך, למשל, עד לבקשה דנן, נתן המשיב 1 את הסכמתו לכל הבקשות להארכת המעצר שהוגשו בעניינו.

4. כעולה ממספר הארכות המעצר שניתנו בעניינם, בהליך העיקרי המתנהל כנגד המשייבים חלו עיכובים משמעותיים. בתחילת הדרך חלו עיכובים בלתי מבוטלים אשר נבעו מקשישים בהעברת חומרן החקירה הרבים לידי באי כוחם של המשייבים, ובהתאם תעוזת חיסין ביחס לחלקם. בהמשך חלו עיכובים כתוצאה מקשישים בהסדרת הייצוג המשפטי של המשייבים, אשר הובילו להגשת בקשות שונות

לדוחית דין הרכחות, אשר החלו רק ביום 9.9.2019, בחולף כשנתיים ממועד הגשת כתבי האישום. לצד זאת, פרוץ מגפת הקורונה הקשה על ניהול דין סדרים בתיכון, דבר אשר הוביל אף הוא לעיכוב בהתקדמות ההלכים. בהמשך הדרך חלו עיכובים בניהול ההליך, בעיקר נוכח בקשה באי כוחו של המשיב 1 להשתחרר מייצוגו, ורק מיום 1.1.2024 החלו הדיונים בהליך העיקרי לתנהל במתכונת של שלושה דיןinos בשבוע באופן סדר.

ביום 29.2.2024 נסתימה פרשת התביעה, במסגרת התקיימו כ-189 דין הרכחות. ביום 2.5.2024 החלה פרשת ההגנה, ובדין שנערך בבקשת עודכנתא על ידי באי כוחם של הצדדים כי עדותם של כל הצדדים כבר נסתימה, אך שסויום שמייעת הראיות קרוב.

טענות הצדדים

5. בבקשת דין שבאה המאשימה ובקשת כי יוארך מעצרם של הצדדים ב-150 ימים. המאשימה טוענת כי מן הצדדים נשקפת סכנה מוחשית לביטחון הציבור ולשלומו. בהתאם לכך, המאשימה מטעינה כי העבירות בהן מואשמים הצדדים הן עבירות המקומות חזקת מסוכנות סטטוטורית, וכי מסוכנותם מתעצמת נוכח העובדה שביצעו את העבירות כנಕמה על עדות שניתנה נגדם. כמו כן, נטען כי על מסוכנותם של הצדדים ניתן ללמידה גם מעברים הפלילי העתיר, ומכך שבידי המאשימה מצוי חומרמודיעני רלוונטי, אותו ביקש היא להציג לעניין בית המשפט במעמד צד אחד.

כמו כן, ביחס למשיב 3 נטען כי על מסוכנותו ניתן ללמידה גם מכך שימושה הרצח המוחס לו בכתב האישום המאוחד, בINU לאחר שהמשיב 3 נידון בהליך אחר ל-3.5 שנות מאסר, ולפניהם מועד תחילת ריצוי עונשו. לטענת המאשימה, מכך ניתן ללמידה על החשש המוגבר משחרורו לחלופת מעצר.

המאשימה מוסיפה וטענת כי נגד הצדדים קמה עילת מעצר גם בשל חשש משיבוש הליני משפט והימלטות מהליני משפט. זאת, משום שהם מואשמים בכך שרצו, ניסו לרצוח או קשו לרצוח, עדים, עובדה המדגישה את עצמת החשש כי ינסו לשבש הליני משפט; וכי במסגרת כתוב האישום מואשמים הם גם בעבירות רבות של שיבוש הליני משפט, הדחה בחקירה, השמדת ראייה וכי"ב.

בהקשר זה, המאשימה מדגישה כי במסגרת אחד האישומים בכתב האישום המאוחד מוחס למשיב 2 כי נמלט מהארץ ביום 31.7.2017, לאחר שבמפגש עם המשטרה נמסר לו כי קיימות ראיות המצביעות על מעורבותו בביצוע הרצח של עדי המאשימה, וכי נחתם הסכם עד מאשימה בנוגע לחשד זה.

כמו כן, נטען כי החשש מפני שיבוש הליני משפט מתעצם בעניינו של המשיב 1. זאת, שכן תוך כדי ניהול עמוד 3

ההילך העיקרי בדנן, הוגש נגד המשיב 1 כתוב אישום נוספת, המחייב לudge על עבירות של ניסיון להטרדת עד הפרת הוראה חוקית וניסיון להפרת הוראה חוקית. על פי עובדות כתוב האישום הנ"ל, המשיב 1 יצר קשר עם אחר במטרה לגרום לו לפעול נגד עד מאיימת שהheid בהליך העיקרי בדנן, ומסר לו את שמו של עד מאיימת אף שהדבר אסור בפרסום.

לבסוף, מאיימת צינה כי בית המשפט המחויז עשה מאמצאים רבים על מנת לאפשר את המשך ההתקדמות בתיק, וזאת על אף הקשיים הרבים שהעורמו עליו מצד המשיבים.

6. בדין שהתקיים בפנוי ביום 14.7.2024, טענו באי כוחם של כל המשיבים כי הימשכוו יוצאת הדופן של שלב ההוכחות בהליך מוביל להימצאותם של הנאשמים במעשה לפראקי זמן ארוכים במיוחד, של קרוב לשש שנים ואף לעלה מכך ביחס לחקם, המצדיקים חריגה מהכלל שלו אישום בעבירות שקיים לגיבן חזקת מסוכנות מצדיקה מעוצר אחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים.

מעבר לכך, בא כוח המשיבים 1-2 טען כי לטעמו, על בית המשפט לקרוא אל תוך סעיף 62 לחוק המעצרים מגבילה על התקופה המקסימלית שניתן לעצור בה נאשם בגין סורג ובריח, לאחר הגשת כתב אישום וטרם הכרעת הדין בעניינו. בא כוח המשיבים 1-2 הטועים כי נוכח העובדה שמעצרו של אדם המצוי בחזקת חף מפשע לתקופה כה ממושכת טומנת בחובה פגיעה קשה בזכויות החוקתיות, קביעה כי ניתן לעצור נאשם לתקופה כה ממושכת לצורך להיקבע בחקיקה במפורש.

בא כוח המשיבים 1-2 הוסיף וטען, כי נוכח תקופת הזמן הארוכה שבה עצורים המשיבים, יש מקום להורות על הגשת תסוקיר מבחן לצורך בוחנת האפשרות לשחררם לחילופת מעוצר.

באי כוחם של המשיבים 3-4 טענו אף הם כי נוכח התארכות ההליך העיקרי יש מקום להורות על הגשת תסוקיר מבחן לצורך בוחנת האפשרות לשחררם לחילופת מעוצר. בתוך כך, בא כוחם של המשיבים 3-4 טענו כי גם מאיימת ישנה תרומה של ממש להתארכות ההליך העיקרי, ככל שהדבר נוגע למשיבים 3-4. זאת, שכן החלטתה לבקש את האחדת שני כתבי האישום כמתואר לעיל, הביאה לכך שבירור אשמתם של המשיבים 3-4 מתארך.

דין והכרעה

7. כדי, במסגרת בקשה להארכת מעוצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים נדרש בית המשפט לאזן בין זכויות החוקתיות של הנאשם לחיירות, לבין הצורך לשמור על ביטחון הציבור וسلامו ולהגן על תקיןות ההליך הפלילי. בתוך כך, על בית המשפט לאזן בין שיקולים הנוגעים למסוכנות הנשקפת מה הנאשם,

החשש מפני הימלטותו מן הדין והחשש משיבוש הליכי משפט על ידו; לבן עצמת הפגיעה בחירות הנאשם, המתעכמת ככל שמצו הוא במעטך ללא שהוכרע דיןו, בעודו נתון בחזקת חף מפשע. בין שיקולים אלו, מתקיים יחס של "מקבילות כוחות", כך שככל שההlixir המשפטי מתארך, גובר משקלה של כפ הפגיעה בחירותו של הנאשם (ראו, מיין רבים: בש"פ 630/23 מדינת ישראל נ' אזרגה, פסקה 17 13.2.2023); בש"פ 8459/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 35 (28.1.2021) (להלן: בש"פ 1087/18 מדינת ישראל נ' פוגל, פסקה 19 (1.3.2018); בש"פ 8459/20

טרם שادرש ליישום הדברים על נסיבות העניין דנן, אקדמי ו��יחס לטענותו של ב"כ המשיבים 1-2, לפיה סעיף 62 לחוק המעצרים אינו מסמיך את בית המשפט להורות על מעצרו של הנאשם לתקופה ממושכת כבעניינו, משאן בו הסמכה מפורשת להערכת תקופת מעצרו של הנאשם לתקופה מצטברת של מספר שנים.

8. כפי שציין בא כוח המשיבים 1-2, סעיף 62 לחוק המעצרים שותק באשר לשאלת האם קיימת מגבלה עליונה על מועד המעצר שניית להאריך עד אליו את מעצרו של הנאשם שטרם הוכרע דיןו. השאלה האם שתיקת החוק בعنيין זה שימושה כי מבחינה עקרונית, בית המשפט העליון מוסמך להאריך את תקופת המעצר באופן בלתי מוגבל; או שיש לראות בה כח סדר הדורש את השלמתו של בית המשפט - היא שאלה פרשנית (ראו: דנ"מ 15/15 יונס נ' מ' בגליל תאגיד המים והבזבז האזרחי בע"מ, פסקה 34 לפסק דינה של הנשיאה א' חיות (17.12.2019); אהרן ברק פרשנות במשפט כרך ראשון - תורת הפרשנות הכללית 470-465 (1992)).

לכן, בהינתן שאיש אינו חולק על הפגיעה המשמעותית בחירותו של הנאשם ממעצרו עד לתום ההליכים, ובនتون לחזקה הפרשנית לפיה החוק לא נקבע בזכות יסוד אלא אם נאמר כך על-ידי בצוואה מפורשת (ראו, למשל: בש"פ 91/91 אבידן נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(1) 677, 694 (1992)), ברמת העיקרונו, ניתן היה לראות בשתיקת החוק בعنيין זה כח סדר, ולהשלימו על ידי קריית גג-עלין על מועד תקופת המעצר אל תוך סעיף 62 לחוק המעצרים.

ואולם, איןני סבור כי ראוי לעשות כן. סבורוני כי ההסדר הקבוע בסעיף 62 לחוק המעצרים משקף בחירה מודעת של החוקן לעצב הסדר יחסית, שעל פי האיזון בין חירותו של הנאשם לבין הגנה על ביטחון הציבור ושלומו ועל תקיןות ההליך הפלילי, נערך על פי נסיבותו של כל מקרה לגופו, בכל פעם שמתבקשת הארץ מעצר לתקופה העולה על תשעה חודשים. על ערכית איזון זה הופקד בית המשפט העליון, ועליו מוטלת האחוריות להבטיח כי הפגיעה בחירותו של הנאשם, לא תהיה במידה העולה על הנדרש; ומנגד כי האינטרסים החשובים שבгинם הוושם הנאשם במעצר עד לתום ההליכים מלכתחילה נשמרים הם (ראו: אהרן ברק חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו וחוק-יסוד: חופש העיסוק כרך ג - הביקורת השיפוטית 1419 (צ'ח' זמיר עורך, 2023)).

על כן, סבורני כי אין מקום לקרוא לטור ההסדר שקבע החוק בסעיף 62 לחוק המעצרים את אשר איןנו מצוינו בו (מגבלת תקופת מעצר מקסימלית). בהקשר זה לא יהיה זה לモותר לציין כי חוקתיותה של הסדר הקבוע בסעיף 62 לחוק המעצרים נבחנה על ידי בית המשפט זה, ונקבע כי אף שיש בו כדי לפגוע בחירותו של הנאשם טרם נגזר, מדובר בפגיעה העומדת בתנאי פסקת הגבלה (ראו: בג"ץ 14/98 מנבר נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(1) 97 (1998); בג"ץ 2442/11 שטנברג נ' י"ר הכנסת, פ"ד סו(2) 640 (2013)).

9. ומכאן בחזרה לשאלת העיקרית הדורשת הכרעה בענייננו: נסיבותו של מקרה זה הן "יחודיות בקייזוניות" - מחד גיסא, כלל המשיבים מצויים במעצר בתקופה של כשב שנים או למשך מכך. אף שמדובר בתיק מורכב אשר בירורו כרוך בשמייעת עדים רבים, עניין שיש ליתן לו משקל בבחינת קצוב התקדמות ההליך (ראו, למשל: בש"פ 8459/20, בפסקה 36 והאסמכתאות שם), ואף שאת האחראיות להतארכות ההליך העיקרי לא ניתן לתלות בהתנהלות המאשימה או בית המשפט (כפי שנקבע ב-בש"פ 6139/23, בפסקה 11), מדובר במעצר ממושך בצורה קיזונית, אשר יקשה למצוא מקרים דומים לו (ראו והשוו: בש"פ 4342/21 מדינת ישראל נ' פוגל (12.8.2021) (להלן: עניין פוגל); בש"פ 7949/22 מדינת ישראל נ' דרור (1.12.2022) (להלן: עניין דרור); בש"פ 85/21 מדינת ישראל נ' מחאג'נה; בש"פ 8459/20 - בכול מעמד מעברים של המשיבים על תקופה קצרה יותר ממיערים של המשיבים בדן).

מאייד גיסא, גם מסוכנותם של המשיבים בדן, והחשש משיבוש מהלכי משפט ומהימלטות מהדין הנשקף מהם - הינם יוצא דופן. כאמור לעיל, על פי המიוחס להם בכתב האישום המאוחד, המשיבים כולם היו מעורבים בפרשה במסגרת נרצחו שני עדי מאשימה, וגורשו של אחד מהם (למול ענייןILDיה), וכן על עדויות שמסרו בהליכים קודמים ובמטרה להטילaimה על אלו המוכנים לשטרפה פעולה עם רשות אכיפת החוק. כמו כן, למשיבים עומד עבר פלילי עתיר, ורבותם מואשמים גם בעבירות נוספות את החשש הנשקף משחרורם לחופת מעצר, בהן שיבוש מהלכי משפט, הדחת עד בחקירהתו ועוד.

אשר על כן, הבקשה דן מציבה דילמה של ממש: כיצד על בית המשפט להכריע, כאשר כל אחד מהשיקולים הנוגדים שעלו לשקל במסגרת בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, מצוין בקצתה המשרעת, והתארכות ההליכים לא נגרמה באשמה של המאשימה? לשאלת זו ניתן בפסקה התשובה הבאה:

"כבר נפסק לא אחת כי התמימות ההליכים כשלעצמה אינה יכולה לאין את משקל האינטרסים הציבוריים. על בית המשפט לבחון אפוא בכל נקודת זמן רלבנטית את מכלול השיקולים הנוספים, ולאזנן בהתאם. אימוץ עמדת המשיבים כמוות שהוא ולא ערכית האיזונים המתאים עלולה להביא

למצב שבו דוקא כאשר עסקין בכתב אישום בפרשיות מורכבות וסבוכות מעין אלו, שבהן חומרת העבירות ונסיבות הנאים היא רבה על פניה - ישוחררו הנאים לחופת מעצר כבר בשלבים מוקדמים, בשל צפי המעצר ומשכם של ההליכים" (בש"פ 1087/18 מדינת ישראל נ' פוגל, פסקה 20 (1.3.2018) הפניות הוסרו וההציגו במקור - י' כ'; וראו גם: עניין מחאג'נה, בפסקה 10; בש"פ 6139/23).

10. עם זאת ברי כי בית משפט זה אינו נותר אידיש כאשר נקרית בפניו בקשה להארכת מעצרו של הנאשם המתמשך כבר מספר שנים, גם כאשר עסקין באישומים חמורים ביותר. אכן, העבירות בהן הנאשם המשיבים משתיכת למשפט העבירות אשר קיימת לגביה בסעיף 21(א)(ג) לחוק המעצרים חזקת מסוכנות סטטוטורית, אף אני ציינתי לא פעם כי הנסי משתיך לאסכולה הגורסת כי מקום בו עסקין בעבירות מסווג זה יש מקום, לעיתים, להורות על מעצר עד לתום ההליכים אף מבלי שהוגש תסקירות שירות מבחן בעניינו של הנאשם (ראו, למשל: בש"פ 5407/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (29.8.2022)). עם זאת, כאשר מדובר בהימשכות הליכים כה חריגה, המביאה לתקופת מעצר קיצונית כבעניינו, סבורני כי האיזון בין חירותו של הנאשם לבין שמירה על בטחון הציבור ושלומו ועל תקיןות ההליך הפלילי, מחייב היה לכל הפחות להורות על הגשת תסקירות אשר יבחן אם יש במקרה חלופת מעצר שיש בה כדי להפחית את המסוכנות הנש��ת משחרור הנאשם ממ实际控制 סורג ובריח, אף אם היתכנותו לכך הינה נמוכה (ראו והשוו: עניין פוגל; ועניין דרור).

11. אשר על כן, בהינתן שימושים מצויים במעצר כבר שש שנים ולמעלה מכך, ובבלתי להקל ולו כמלוא הנימה מחומרת המעשים המיוחסים להם, כך הייתה מוצאת להורות בדנן, לכל הפחות בנוגע למשיבים 3-4 (לא הייתה מורה כן לגבי המשיב 1, שכן בכך לבן לכך שבכתב האישום המאוחד נתען כי הביא לרציחתם של שלושה כאשר הוא עצמו איננו נמצא כלל בארץ, האפשרות שניתן יהיה להפחית את המסוכנות הנש��ת ממנו על ידי חלופת מעצר כלשהו, נראה על פניה נמוכה ממנה).

ואולם, במסגרת הדיון שנערך בבקשתו הציג לי, במעמד צד אחד, מידע מודיעיני ממנו עולה, באופן שאינו משתמע לשני פנים, כי גם עתה, שנים לאחר מעצרם, נש��ת מכלל המשיבים מסוכנות גבוהה במיוחד אשר אינה מאפשרת את שחרורם ממ实际控制 סורג ובריח.

יעזין כי לאחר שבדיוון שנערך בבקשתה המלצתה לה לעשות כן, הגישה המאשימה, ביום 16.7.2024, פראפרזה המתארת את החומר המודיעיני הנ"ל, בה נכתב כי: "התקבל מידע לרבות מהעת האחרון המצביע על כוונות פגעה באחרים מצד הנשים: ייב גורי, משה רובין, אמר בן שימול ואריק אייל". לנוכח המידע שנמסר לי במעמד צד אחד בדיון, יעזין כי האמור בפראפרזה הנ"ל, כדרכן של פראפרזות, הינו בלשון המעתה. לפיכך, המידע המודיעיני כנגד המשיבים שכונע אותו כי חרב המשקל הכבד שיש ליתן לפגעה המתמשכת בחירותם של המשיבים, גם בשלב זה, היתכנות שבחינותה של

חולפת מעוצר תביא לשחרור המשיבים ממעוצר אחורי סORG ובריח הינה כה נמוכה, שגם בנסיבות מעוצר הממושך אין טעם להורות על בחינתה.

12. בرم, חלף קבלת בקשה המאשר כמהות שהוא, ולהאריך את מעוצרם של המשיבים ב-150 ימים, מוצא אני להורות על הארכת מעוצרם של המשיבים ב-90 ימים " בלבד". סבורני כי קביעה זו מאזנת כראוי בין השיקולים עליהם עמדתי לעיל, שכן יש בה כדי לאפשר בחינה, במועד הקרוב יותר, של המועד בו צפוי ההליך העיקרי בעניינם של המשיבים להסתיים, ואגב כך גם ליתן הכרה, ولو מסוימת, לחומרה היתרה הגלומה בתקופת מעוצר כה ממושכת וחריגת.

13. אשר על כן, אני מורה על הארכת מעוצרם של המשיבים ב-90 ימים החל מיום 21.7.2024 או עד למתן פסק דין בעניינם בתפ"ח 31894-12-17 ובתפ"ח 35982-18-07 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ט"ו בתמוז התשפ"ד (21.7.2024).

שפט